

	СИЛАБУС навчальної дисципліни «ІСТОРІЯ ФІНАНСІВ, ГРОШЕЙ І КРЕДИТУ» Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u> Спеціальність: <u>072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u> Рік навчання: <u>1-й, семестр 1-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>3 кредити</u> Назва кафедри: <u>Фінансів, банківської справи та страхування</u> Мова викладання: <u>українська</u>
Лектор курсу	д.ф.е., старший викладач, Тітов Денис Васильович
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>titov@vsau.vin.ua</u>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Історія фінансів, грошей і кредиту» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 90 год.: лекції – 16 год.; практичні заняття 14 год., самостійна робота - 60 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації.

Підсумковий контроль – залік.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватись знання, отримані з дисципліни: «Історія України».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Фінанси», «Гроші та кредит», «Кредитування в АПК», «Банківська система».

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Історія фінансів, грошей і кредиту» спрямована на забезпечення фундаментальної і практичної професійної підготовки в області теорії та історичного розвитку фінансових систем, грошового обігу і кредитних інститутів.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців належних практичних умінь і навичок застосування універсального інструментарію розробки та реалізації універсальних проектів для досягнення ефективного функціонування й розвитку підприємств.

Завдання вивчення дисципліни

Теоретична та практична підготовка, самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення, використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування фінансово-економічних рішень.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральними, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

Інтегральну компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікабельність, вміння працювати в команді, креативність, пунктуальність, врівноваженість, аналітичне та критичне мислення, здатність до аргументованого висловлення думок, відповідальність, уміння адаптуватися до нових умов.

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Зародження фінансів, грошового обігу і кредиту	2	4	8
2	Історія фінансової науки	2	2	8
3	Сутнісна характеристика фінансів	2	2	8
4	Історичні аспекти виникнення грошей	2	2	6
5	Кредитно-фінансові відносини та розвиток банківництва в Україні	2	2	6
6	Виготовлення ювілейних монет	2	2	6
7	Грошові реформи	2	2	8
8	Етапи становлення світової валютної системи	2	-	10
Разом		16	14	60

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Виконання індивідуального завдання є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, які здатні застосовувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички з даної навчальної дисципліни. Підготовка завдання передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх у процесі розв'язання конкретних економічних ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних із темою завдання. Індивідуальне завдання передбачає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості, комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження, теоретичного використання передової сучасної методології та наукових розробок, наявності елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

Види самостійної роботи здобувача

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	20	Щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел)	20	Щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні завдання (презентації за даною проблемною тематикою, доповідь, реферат, наукове дослідження)	10	2 раз на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	10	1 раз на семестр	Тестування
Разом		60		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бандурка О.М., Глущенко В.В., Глущенко А.С. Гроші і кредит: навчальний посібник. Київ: Університет банківської справи, 2022. 312 с.
2. Голюк В.Я. Фінанси, гроші та кредит: навчальний посібник. Київ, 340 с.
3. Журавльова І.В., Гаврильченко О.В., Полтініна О.П. Фінанси: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 330 с.
4. Іванчук Н. В. Гроші і кредит: навчальний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
5. Іванчук Н.В., Коломієць О.М. Грошові системи: історія та сучасність. Острого: Національний університет «Острозька академія», 2021. 284 с.
6. Лазебник Л.Л., Петрик О.І. Еволюція фінансових систем: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 358 с.
7. Мішина О.М. Фінанси та кредит: основи теорії. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2023. 336 с.
8. Плєскач В.М., Савчук В.В. Історія грошового обігу: навчальний курс. Київ: ХНЕУ, 2021. 290 с.
9. Тітов Д.В., Шедловський О.В. Фінансова безпека комерційних банків України в умовах нестабільності ринкового середовища. *Економіка та суспільство*. 2024. № 64. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4325>. DOI: 10.32782/2524-0072/2024-64-123
10. Тітов Д.В., Олексієнко В.В. Фінансове забезпечення аграрного сектору України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. № 63. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4177>. DOI:

10.32782/2524-0072/2024-63-125.

11. Щетинін А. І. Гроші та кредит : навчальний посібник. Серія «Бізнес. Економіка. Фінанси». Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2019. 163 с.

12. Ярошевич Н.Б. Кондрат І.Ю., Ливдар М.В. Фінанси: Навчальний посібник. Львів: Видавництво "Простір-М", 2018. 298с.

Додаткова література

1. Aleskerova Y., Marunych U., Kachur I. Evolution and essence of banking marketing. *Причорноморські економічні студії*. 2023. Вип. 80. С. 156-161. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.80-23>.

2. Koval N.I. Financial activity of enterprises: historical descriptions of becoming and development. *Colloquium-journal*. 2021. № 16 (103), część 4. P. 36-42.

3. Lohosha R.V. Conceptual reflection of market evolution and limitation of the theory of stepwise approach to the interpretation of market bases of society. *Colloquium-journal*. 2021. № 2 (89). P. 32-41.

4. Василенко Г.М. Гроші, кредит і банківська система: сучасні аспекти. Вінниця: ВНАУ, 2022. 342 с.

5. Дюк А. А. Еволюція теоретичних положень концепції соціального підприємства. *Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць. Серія: Економіка*. Вип. 809. Чернівці: ЧНУ, 2019. С. 3-10.

6. Захарченко В.І. Особливості становлення та проблеми організації банківської системи України: міжнародні порівняння. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету ім. Л. Українки*. 2021. № 1 (25). С. 88-97.

7. Киш Л.М., Маркітан Ю. Перспективи розвитку електронних грошей в Україні. *Актуальні питання сучасної економіки: матер. IX Всеукр. наук. конф.*, (22 грудня 2017 р.). Умань., 2017. Ч. 1. С. 87-89.

8. Кіпоренко С.С. Розвиток платіжних систем в Україні. Міжнародна науково-практична конференція «Наука, освіта та суспільство в ХХІ столітті: наукові ідеї та механізми реалізації», м. Кропивницький, 19.11.2022 р.

9. Романюк О.С., Захарченко І.В. Фінансова глобалізація і кредитні системи: теорія і практика. Одеса: Одеський національний університет, 2021. 275 с.

10. Хаєцька О. П. Вплив глобалізації на економічний розвиток. Abstracts of XIII International Scientific and Practical Conference «Modern problems of globalization processes in the world economy», 18 March. 2021. Kyiv, 2021. P. 139-143.

Інформаційні ресурси

1. Журнал “Visnyk of the National Bank of Ukraine”: офіційна сторінка. URL: <https://journal.bank.gov.ua/>.

2. Центр фінансових знань: офіційна сторінка. URL: <https://talan.bank.gov.ua/pedagogam#studenty>

3. Школа фінансової грамотності "Талан" Національного банку України: офіційна сторінка. URL: <https://promo.bank.gov.ua/school-talan/>

4. Національний банк України: офіційна сторінка. URL: <https://bank.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL:

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ п.п.	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Присутність на лекційних заняттях	4
2	Робота на практичних заняттях	12
3	Виконання контрольних робіт, тестування	8
4	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	6
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
1	Присутність на лекційних заняттях	4
2	Робота на практичних заняттях	12
3	Виконання контрольних робіт, тестування	8
4	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	6
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування		30
Разом		100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни